

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 1184

din 24 septembrie 2020

Prin adresa nr. 2/15855/14.08.2020, doamna judecător Nicoleta Margareta Țiț, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, a solicitat Inspecției Judiciare efectuarea de verificări, potrivit competențelor legale, față de postarea publică difuzată la data de 12 august 2020, pe pagina de Facebook, de către domnul **RAREȘ BOGDAN**, care are calitatea de europarlamentar, cu privire la un dosar aflat în curs de judecată pe rolul instanței, precum și față de articolul de presă publicat pe site-ul online „Comisarul.ro”, la data de 11 august 2020, sub titlul „Porcăria continuă! Dosarul 10 august mai așteaptă. De ce nu a fost trimis încă la Tribunalul București”, articol ce a fost distribuit, de asemenea, pe pagina de Facebook menționată.

Analizând întregul material atașat Raportului nr. 20-3043/2020 întocmit de Inspecția Judiciară ca urmare a verificărilor prealabile, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii constată următoarele aspecte:

La data de 12 august 2020, domnul Rareș Bogdan, care are calitatea de europarlamentar, a făcut o postare publică, pe pagina sa de Facebook, cu privire la un dosar aflat în curs de judecată pe rolul instanțelor, afirmând: „*Aici e o chestiune care se poate rezolva de către noi toți. Presiune URIAȘĂ pentru rezolvarea acestui*

caz. Împreună putem reuși. Cu toții am văzut ce s-a întâmplat pe 10 August 2018 în Piața Victoriei din București. Este imperios necesar ca Sindile, Cucoș, Paraschiv, Cazan, Carmen Dan și cei care au coordonat opresiunea de atunci să PLĂTEASCĂ!”.

Totodată, în respectiva postare a fost distribuit și articolul de presă publicat pe site-ul online „Comisarul.ro”, la data de 11.08.2020, sub titlul „Porcăria continuă! Dosarul 10 august mai așteaptă. De ce nu a fost trimis încă la Tribunalul București”.

În acest articol se afirmă că „Dosarul 10 August nu a plecat încă spre Tribunalul București, deși toate actele erau gata încă de ieri după-amiază, spun surse din cadrul Curții de Apel București.

Motivul: Se așteaptă recursul referitor la hotărârea instanței care nu a acceptat luni să sesizeze Curtea Constituțională.

Avocații „dlui” Cucoș consideră că este neconstituțional art. 90 din Codul de procedură penală, referitor la asistența juridică obligatorie a suspectului sau inculpatului doar în câteva cazuri.

Judecătorul a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale, iar recursul poate fi formulat în termen de 48 de ore de la pronunțare, adică până miercuri în jur de ora 15:00. Competența de a judeca recursul aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Așadar, dacă va exista acest recurs, dosarul va fi trimis întâi la Înalta Curte de Casație și Justiție pentru soluționarea sesizării Curții Constituționale, și abia apoi, indiferent de decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție ajunge la Tribunalul București pentru judecarea redeschiderii.

Curtea de Apel București a admis, luni, solicitarea foștilor șefi ai Jandarmeriei și a declinat competența de judecare a redeschiderii Dosarul 10 August în favoarea Tribunalului București”.

Postarea domnului Rareș Bogdan, făcută pe pagina sa de Facebook, precum și articolul publicat pe site-ul online „Comisarul.ro”, au intervenit în contextul în care pe rolul Curții de Apel București se afla Dosarul nr. _____ având ca obiect confirmare redeschidere urmărire penală (art. 335 alin. 4 NCPP).

La data de _____ a pronunțat încheierea, cu următorul dispozitiv:
„Admite excepția necompetenței materiale a Curții de Apel București - Secția I Penală - judecător de cameră preliminară.

Declină competența de soluționare a cererii de confirmare a redeschiderii urmăririi penale, dispuse prin Ordonanța nr. _____ a procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, în favoarea Tribunalului București - judecător de cameră preliminară.

În baza art. 29 alin. 5 din Legea nr. 47/1992 respinge ca inadmisibilă cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 90 din Legea nr. 135/2010 (Codul de procedură penală), formulată de intimatul _____ prin apărător.

Cu recurs în termen de 48 de ore de la pronunțare în privința dispoziției de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale.

Definitivă în privința restului dispozițiilor”.

Se constată că încheierea a fost redactată la aceeași dată, iar la data de _____ instanța a pronunțat două încheieri, ca urmare a cererilor de sesizare din oficiu, pentru înlăturarea unor erori materiale strecurate în minuta și dispozitivul încheierii de ședință din Camera de consiliu din data de _____

La data de _____ a formulat recurs, în aceeași zi dosarul fiind înaintat Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea soluționării căii de atac.

În analizarea situației de fapt expuse, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii va avea în vedere următorul cadru normativ:

Potrivit dispozițiilor art. 133 alin. (1) din Constituția României, precum și ale art. 1 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției și apără corpul magistraților împotriva actelor de natură să aducă atingere independenței, imparțialității sau reputației profesionale a acestora.

În conformitate cu art. 30 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *„Secțiile corespunzătoare ale Consiliului Superior al Magistraturii au dreptul, respectiv obligația corelativă de a se sesiza din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, în conformitate cu Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor”*.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează că Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, secțiile, președintele și vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii, din oficiu sau la sesizarea judecătorului sau procurorului, sesizează Inspekția Judiciară pentru efectuarea de verificări, în vederea apărării independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor.

În ceea ce privește noțiunea de *independență a judecătorilor* precum și necesitatea respectării sale, aceasta este prevăzută în reglementări interne și internaționale.

Astfel, această noțiune a fost formulată ca principiu și este reglementată în art. 124 alin. (3) din Constituția României, art. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și în art. 3 alin. (2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Art. 1 din Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite dispune că *„Independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”*.

În cadrul aceluiași principii, potrivit art. 2 se prevede că *„Sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate, imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”*.

Codul de conduită judiciară, intitulat și Principiile de la Bangalore, stabilește printre standardele de conduită aplicabile și sistemului nostru judiciar, că: *„Judecătorul trebuie să își exercite funcția judiciară în mod independent, pe baza propriei aprecieri a faptelor și în concordanță cu spiritul legii, fără influențe externe, sugestii, presiuni, amenințări și fără vreun amestec, direct sau indirect, indiferent de la cine ar proveni și fără vreun motiv”*.

În același sens, Avizul nr. 17 (2014) al Consiliului Consultativ al judecătorilor Europeni, stipulează că *„Independența judecătorilor este o condiție prealabilă apărării statului de drept și garantării fundamentale a unui proces echitabil”*.

De asemenea, standardele internaționale, precum cele ale Comisiei pentru Democrație prin Drept, ale Comisiei de la Veneția sau ale Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare, impun ca judecătorii să nu poată fi supuși în activitatea judiciară niciunui fel de presiune directă sau indirectă, publică sau nepublică, raportat la cauzele cu care sunt sesizați și pe care le au în soluționare în diferite etape procesuale.

Independența justiției nu este un privilegiu sau prerogativa unui judecător, ci reprezintă o responsabilitate acordată fiecărui magistrat, care îi permite să soluționeze litigiile în mod just și imparțial, fără presiuni sau influențe externe și fără teamă de intervenție din partea cuiva. Astfel, independența justiției se reflectă atât la nivel individual cât și instituțional.

Mai mult, independența justiției reprezintă o garanție generală, ce impune obligația corelativă a oricăror persoane sau instituții, indiferent cine sunt acestea și indiferent de puterea lor de decizie, de a nu acționa în sensul creării unor presiuni asupra magistraților relativ la cauze concrete.

De altfel, independența puterii judecătorești nu constituie doar o garanție a statului pentru înfăptuirea justiției, ci în egală măsură, un drept și o obligație a magistraților, un „atribut al funcției, care îi permite judecătorului să acționeze în realizarea actului juridic și, mai ales, să decidă doar în baza legii și a propriei conștiințe, fără nici o subordonare sau influență”, astfel cum rezultă și din Recomandarea (2010)12 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privitoare la independența, eficiența și rolul judecătorilor.

Din cuprinsul afirmațiilor supuse analizării, raportat la dispozițiile legii fundamentale care consacră libertatea de exprimare în componentele sale privind dreptul la opinie și informație, prevăzute de art. 30 și art. 31 din Constituția României, precum și la art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în această materie, se poate concluziona că dreptul la liberă exprimare nu este unul absolut, acesta fiind susceptibil de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Pager și Oberschlick contra Austriei a decis că „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”.

Nu în ultimul rând, trebuie reținut că referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, Curtea Europeană de Justiție a apreciat în mod constant că un rol important în asigurarea independenței și imparțialității judecătorului îl au și aparențele (cauzele Findlay versus Regatul Unit din data de 25.09.1997, McGonnell versus Regatul Unit, din data de 08.02.2000), astfel încât afirmațiile formulate sub diferite modalități trebuie să elimine orice suspiciune privind afectarea independenței judecătorilor.

În acest context, Secția pentru judecători apreciază ca fiind relevant și faptul că unul dintre principiile fundamentale ale statului de drept îl reprezintă separația

celor trei puteri (legislativă, executivă și judecătorească), scopul principal fiind transformarea statului într-un instrument aflat în slujba cetățeanului, sub domnia legii. În acest cadru, echilibrul funcționării autorității statale, în așa fel încât nicio parte componentă să nu poată depăși domeniul propriu sau să poată concerta cele trei mari funcții, se realizează printr-un sistem adecvat de verificări și echilibrări cu privire la exercitarea puterii de fiecare dintre acestea.

Având în vedere aceste aspecte, din perspectiva prevederilor sus menționate și din analiza postării difuzate la data de 12 august 2020, pe pagina de Facebook, de către domnul Rareș Bogdan, ce a inclus și articolul de presă, distribuit de acesta, publicat pe site-ul online „Comisarul.ro”, la data de 11 august 2020, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că prin afirmațiile făcute s-a adus atingere independenței puterii judecătorești.

În aplicarea dispozițiilor legale amintite anterior, Secția pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că afirmațiile făcute de domnul Rareș Bogdan, europarlamentar al României, în postarea publică, pe pagina sa de Facebook, precum și alegațiile din cuprinsul articolului de presă, distribuit de acesta, cu privire la un dosar aflat în curs de judecată pe rolul instanțelor, conțin elemente de natură a afecta independența de care judecătorii ar trebui să se bucure în exercitarea funcției, și pot ridica, în rândul cetățenilor, semne de întrebare cu privire la independența justiției și capacitatea acestora de a asigura funcționarea garanțiilor instituite de art. 21 și art. 52 din Constituția României.

Astfel, Secția pentru judecatori consideră că afirmația făcută de domnul Rareș Bogdan în postarea sa pe pagina de Facebook, precum și cele redată în articolul de presă distribuit, venite de la un om politic, europarlamentar, sunt în mod evident de natură să creeze presiuni asupra judecătorilor în procesul de decizie cu privire la litigiile pe care le au de soluționat, deși procesul decizional trebuie realizat fără nicio influență și presiune și fără ca magistrații să fie limitați în acest demers de presiuni externe. Așa cum rezultă de pe profilul de Facebook al domnului Rareș Bogdan, s-a constatat că, la data de 04 septembrie 2020, postarea înregistra un număr de 1400 de

aprecieri, 737 de comentarii și 206 redistribuiri, totodată, fiind preluată și de site-ul de știri „<https://newsteam.ro/ultima-ora/rare-bogdan-dezlantuit-carmen-dan-trebuie-sa-plateasca-pentru-10-august>”.

Pe de altă parte, ideea că judecătorii își desfășoară activitatea în afara legii a fost sugerată și prin articolul de presă menționat „Dosarul 10 August nu a plecat încă spre Tribunalul București, deși toate actele erau gata încă de ieri după-amiază”.

Astfel de comentarii ar fi putut să apară în condițiile în care ar fi avut o bază factuală reală, însă, așa cum rezultă din verificările efectuate de inspectorii judiciari, Secția pentru judecatori reține că încheierea de ședință pronunțată în Camera de consiliu din data de 10.08.2020, în dosarul mai sus menționat, a fost redactată la aceeași dată. A doua zi, respectiv în data de 11.08.2020, instanța s-a sesizat din oficiu cu privire la unele erori materiale strecurate în minuta și dispozitivul încheierii de ședință din Camera de consiliu din data de 10.08.2020, admitând cererile în aceeași zi, când, au și fost redactate hotărârile pronunțate.

Tot la data de 11.08.2020, domnul _____ a formulat recurs, fiind în termenul de 48 de ore de la pronunțare în privința dispoziției de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale, astfel că la aceeași dată, dosarul a fost înaintat Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea soluționării căii de atac.

Ca urmare, reiese că dosarul nu a fost înaintat Tribunalului București deoarece se afla în termenul de declarare a căii de atac, iar mai apoi, fiind declarat recurs, dosarul a fost înaintat instanței de control judiciar, în vederea soluționării căii de atac.

Secția pentru judecatori apreciază că afirmațiile făcute sunt deosebit de grave, transmitând ideea că judecătorii nu acordă atenția cuvenită soluționării litigiilor cu care sunt învestiți, tergiversând soluționarea acestora într-un termen rezonabil, ceea ce conduce, la ideea că judecătorii ori nu-și cunosc, ori nu-și respectă competențele.

Având în vedere că ingerința vizează un caz concret și vine de la o persoană care deține o funcție de răspundere politică, Secția pentru judecatori apreciază că

aceasta nu se poate circumscrie dreptului la opinie sau analizei generale de sistem, reprezentând în mod evident o încălcare a independenței justiției.

Se reține că într-o societate democratică dreptul fundamental al fiecărui cetățean la libera exprimare, garantat atât de art. 30 din Constituție cât și de art. 10 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, trebuie să fie respectat.

Articolul 10, paragraf 1, al Convenției Europene a Drepturilor Omului, reglementează libertatea de a primi sau comunica informații, ceea ce denotă dublul aspect sub care trebuie privit acest drept fundamental. Pe de o parte, este vorba despre libertatea oricărei persoane de a difuza în mod liber informații, dar acest drept se corelează în mod natural cu libertatea de a primi informații, de care ar trebui să se bucure orice cetățean.

Sub rezerva limitelor prevăzute de paragraful 2 al aceluiași text, libertatea de comunicare a informațiilor trebuie să poată fi exercitată în mod liber, și mai cu seamă în ceea ce privește presa, ea nu poate fi supusă niciunei forme de cenzură. Desigur, așa cum nicio libertate nu este absolută, sfârșind acolo unde începe libertatea altuia. Pentru a preveni arbitrariul, sunt prevăzute și anumite limite ale exercitiului libertății de exprimare, limite ce decurg din necesara asumare a unei responsabilități pentru orice activitate care ar avea potențialul de a aduce atingere drepturilor altora.

Cu referire la rolul presei în cadrul dezbaterilor judiciare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că aceasta are îndatorirea de a informa opinia publică asupra tuturor problemelor de interes general, iar printre acestea se află și cele care privesc modul de funcționare a justiției, instituție esențială într-o societate democratică.

Atunci când se pune problema libertății de exprimare a reprezentanților unei puteri în stat, se consideră că limitele sunt mult mai stricte, aceștia trebuind să respecte, atât drepturile și libertățile individuale ale cetățenilor, cât și autonomia și independența celorlalte puteri.

Având în vedere rolul și importanța funcției lor în stat, în virtutea cărora se naște prezumția că sunt familiarizați atât cu modul în care funcționează organele

statului, cât și cu atribuțiile și competențele acestora, afirmațiile cu privire la acțiunile unei autorități, cum este puterea judecătorească, tind să aibă o anumită greutate și să fie percepute ca fiind corecte. De asemenea, se apreciază că pentru funcționarea statului de drept este foarte important ca politicienii să accepte public și să respecte independența și imparțialitatea judecătorilor.

În acest context, este evident că cele susținute de domnul Rareș Bogdan, europarlamentar al României, dată fiind notorietatea de care se bucură acesta, sunt de natură să afecteze încrederea cetățenilor în sistemul de justiție și în capacitatea sa de a decide în afara oricăror influențe, cu atât mai mult cu cât situația de fapt este prezentată denaturat.

Aceasta nu înseamnă că politicienii nu pot face remarci cu privire la jurisprudență, însă acestea ar trebui să aibă un caracter general și să nu sugereze, sub nicio formă, că judecătorii unor cauze particulare, în curs de soluționare, au luat decizii greșite, așa cum sugerează afirmația cuprinsă în postarea pe pagina de Facebook sau cea făcută în articolul de presă publicat pe site-ul online „Comisarul.ro”, distribuită de către domnul Rareș Bogdan.

Faptul că afirmația de mai sus se referea la o soluție pronunțată, de declinare a competenței materiale, nu exclude capacitatea ei de a aduce atingere independenței justiției, mai ales că ea se circumscrie și unui factor de presiune asupra judecătorilor care vor soluționa cauza în continuare.

În acest sens, Secția pentru judecatori reține că în practica Consiliului Superior al Magistraturii, dar și în documentele care cuprind standardele internaționale în materie de independență a justiției, s-a arătat că pentru a se reține o afectare a independenței nu este necesar a se demonstra că acțiunea de presiune era de natură a produce un rezultat concret, fiind suficient să se creeze o părere publică defavorabilă, pe baza unor afirmații tendențioase, făcute în scopul discreditării justiției.

În acest sens, Secția pentru judecatori apreciază că maniera de prezentare, titlurile folosite, precum și afirmațiile făcute de către domnul Rareș Bogdan, depășesc limitele unor critici admisibile și constituie, în mod evident, elemente de natură a

afecta independența de care judecătorii ar trebui să se bucure în exercitarea funcției sale. Așadar, au fost depășite limitele libertății de exprimare, cu atât mai mult cu cât în sprijinul concluziilor grave, enunțate, nu au fost aduse minime dovezi.

Situația de fapt prezentată distorsionat și vădit subiectiv, în postarea făcută și în articolul de presă distribuit, căruia i s-a acordat un titlu tendențios, poate fi de natură a crea suspiciuni justițiabililor cu privire la modul în care judecătorii își desfășoară activitatea.

În consecință, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că declarațiile formulate în postarea din data de 12 august 2020 pe pagina de Facebook a domnului Rareș Bogdan, precum și distribuirea articolului de presă publicat pe site-ul online „Comisarul.ro” la data de 11 august 2020, care conținea în fapt afirmațiile domnului Rareș Bogdan, sunt de natură a afecta independența, imparțialitatea și credibilitatea justiției, ca sistem, prin influențarea în mod negativ a opiniei publice.

Pentru aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 30 alin. (1) teza finală din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, precum și art. 75 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor valabil exprimate ale membrilor prezenți, respectiv 7 voturi pentru admiterea cererii, 1 vot pentru respingerea cererii și 1 vot nul;

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Admiterea sesizării privind apărarea independenței puterii judecătorești față de postarea din data de 12 august 2020 pe pagina de Facebook a domnului **RAREȘ BOGDAN**, precum și față de articolul de presă distribuit de acesta, publicat pe site-ul online „Comisarul.ro” la data de 11 august 2020.

Art.2 - Prezenta Hotărâre nr. 1184 din 24 septembrie 2020 a Secției pentru judecători Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare.

Dată în București, la data de 24 septembrie 2020

Președinte,

Judecător Nicoleta Margareta ȚÎNȚ

